



René Baldy  
Prefată de  
Claude Ponti

# Cum să înțeleg desenele copilului meu

- ☆ Dezvoltarea potențialului creativ
- ☆ Cum desenează copilul dumneavoastră?
- ☆ Părinții întreabă, psihologul răspunde



# CUM SĂ ÎNȚELEG DESENELE COPILULUI MEU



## CUPRINS

MULȚUMIRI .....	4	4 - DESENEAZĂ-MI UN ANIMAL .....	98
PREFĂȚĂ DE CLAUDE PONTI .....	7	Nașterea animalului .....	98
NOTĂ .....	10	Animalele convenționale .....	99
INTRODUCERE .....	11	Malformații congenitale și semne distinctive .....	101
Cum este organizată cartea .....	12	Animalul prinde viață .....	105
Cum desenați dumneavoastră? .....	12	Omulețul și animalul într-o poveste .....	112
Cum desenează copilul dumneavoastră? .....	12	 	
<b>1 - CHEILE DESENULUI .....</b>	<b>14</b>	<b>5 - CASA ȘI PEISAJUL .....</b>	<b>118</b>
Copilul și mângăleala .....	14	Cheile desenului în perspectivă .....	118
Intenția există .....	19	Desenarea casei .....	120
Gata! Copilul desenează ...		Desenul peisajului .....	132
Chiar așa! .....	22	 	
Culorile desenului sunt strălucirea copilăriei .....	30	<b>6 - LIMBAJ UNIVERSAL, CULTURAL ȘI UNIC .....</b>	<b>138</b>
Și, mai ales, nu depășim conturul! .....	33	De la limbajul universal la înscrierea în cultură .....	138
Ce înseamnă să desenezi .....	36	Desenul copilului este sexuat? .....	142
 		Variantele istorice și culturale .....	148
<b>2 - OMULEȚUL ȘI EVOLUȚIA SA .....</b>	<b>41</b>	Desen și singularitate individuală .....	154
Omulețul desenat la trei-patru ani .....	41	De la desen la scris .....	159
Omulețul între patru și zece ani .....	50	 	
Omuleți cu malformații .....	55	<b>CONCLUZIE .....</b>	<b>166</b>
Omulețul merge la croitor .....	70	 	
 		<b>BIBLIOGRAFIE .....</b>	<b>168</b>
<b>3 - CÂND OMULEȚUL PRINDE VIAȚĂ ȘI ARE EMOȚII .....</b>	<b>76</b>		
Copilul dumneavoastră este un conser- vator, un explorator, un creativ .....	76		
Omulețul intră în acțiune și se întoarce în profil .....	85		
Omulețul are stări sufletești .....	91		



# 1 - CHEILE DESENULUI

Pe la nouă luni, copilul dumneavoastră manipulează cu ușurință jucării și apucă obiecte mici cu cleștele format din degetul mare și arătător. În al doilea an de viață dobândește noi abilități motrice, cum ar fi mâncatul cu lingura, băutul din pahar și susținerea în mână a unui un creion. Acum se poate apuca de mângălit și începe să descopere desenul. Vom parcurge această epopee în paragrafele care urmează.

## Copilul și mângăleala

Execută mișcări cu mâna în care ține un creion, lăsând pe foaia de hârtie urme vizibile. Această ceață fără formă nu răspunde încă niciunei intenții figurative.

## Doar din plăcere!

Micul dumneavoastră mângălitor este un impulsiv care învață să se controleze.



1. Mângălituri realizate de Robinson, puțin sau prost controlate la **1** an, regulate la **2** ani și controlate la **2<sup>e</sup>** ani.

Respect pentru oameni și cărți

## Mâzgălituri puțin sau prost controlate

Exemplul din stânga seamănă cu niște virgule. Mâzgălitorul debutant în vârstă de un an apucă creionul cu toată mâna și lovește pe foaie. Rezultatul vizibil este mai mult rezultatul întâmplării și poate prezenta puternice variații. În acest moment, atenția copilului este foarte labilă și interesul său durează doar câteva minute, uneori chiar numai câteva secunde.

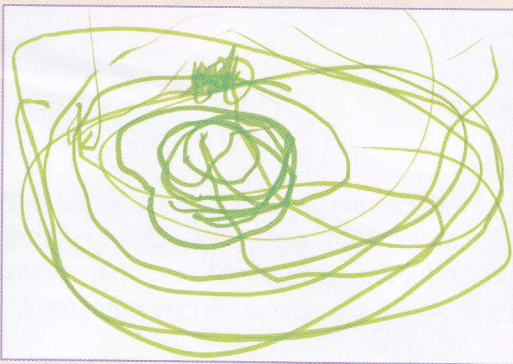
## Mâzgălituri regulate

Exemplul din centru prezintă o serie de zigzaguri realizate la doi ani cu același gest de alunecare asemănător ștergătorului de parbriz pe care îl faceți atunci când hașurați un desen. Copilul știe să țină carioca în mână, iar aceasta devine o extensie a mâinii sale dominante, care modulează presiunea asupra hârtiei. În acest moment copilul trasează și cicloide (vezi imaginea mărită).

## Mâzgălituri controlate

Exemplul din dreapta prezintă o formă mai regulată realizată la doi ani și jumătate, care pe la vârsta de trei ani va reuși să devină un cerc. Mâzgălitorul reușește să își regleze tonusul muscular și să-și mobilizeze doar degetele și mâna, care se rotește în jurul încheieturii. Gestul este suficient de lent pentru a fi surprins.

### Imagine mărită: în ce sens se rotesc cicloidele?



2. Cicloidă realizată de Robinson la 2<sup>o</sup> ani.

Mimați gestul pe care îl faceți atunci când rotiți repede manivela uscătorului de salată. Dacă sunteți dreptaci, veți roti în sensul acelor ceasului. Stângacii fac invers. Este un gest natural. Cicloidele sunt trasate cu un gest asemănător. Cu cât gestul continuu este mai rapid și cu cât scapă controlului în curs de execuție, cu atât mai mult se rotește în sensul acelor de ceasornic. Vom vedea în continuare cum desenăm un cerc.



Respect pentru oameni și cărți

### Când mâzgălitura ascultă de deget și de ochi!

La început, ochiul nu poate decât să urmărească mâna care deplasează rapid creionul și să descopere imediat rezultatele. Pe la doi ani și jumătate, ca urmare a încetării gestului, mâna încearcă să asculte de ochi. Această inversare a raporturilor ochi/mână schimbă totul. De altfel, copilul dumneavoastră este din ce în ce mai concentrat să-și ghideze mâna.



3. Umplerea spațiului realizată de Robinson la 2<sup>o</sup> ani.

### Satisfacția de a umple tot spațiul.

Micul mâzgălitor simte două plăceri care se întăresc una pe cealaltă: motrice, atunci când mâzgălește, și vizuală, prin aprecierea rezultatului. Constatarea efectului vizual întreține dorința de a produce o nouă linie care, la rândul său, stârnește interesul mâzgălitorului. Ochiul ghidează mâna către o parte încă albă a foii și umple puțin câte puțin totul.

### Copilului îi place să se joace cu culorile

Nu se poate încă juca cu formele și semnificațiile, dar îi place să se joace cu culorile. El este un experimentator gata să încerce orice. Variați formatele și instrumentele: carioci, pensule, bureți, diverse ștampile tăiate dintr-un cartof și chiar degetul, pentru a murdări cu culoare, ori mâna, pentru a lăsa amprente ca oamenii preistorici. Apropierea de culorile și de formele pe care le-a produs el însuși pun bazele simțului său estetic. Veți putea expune aceste opere foarte colorate pe peretele sufrageriei.





4. Experiențe de pictură realizate de Robinson la 2<sup>o</sup> ani.



## Părinții întreabă

Trebuie să-mi încurajez copilul să măzgălească?

Da! Măzgălitul este uneori devalorizat, totuși acesta permite dobândirea unor capacități folositoare pentru ceea ce va urma.

Atunci când măzgălește, copilul se pregătește să deseneze și chiar să scrie. El își antrenează motricitatea fină, învață să se concentreze și să-și orienteze atenția spre un scop.

Ce pot face cu acest creion? se întreabă el: să-l sug, să-l arunc în aer... Încă de la primele măzgălituri, el descoperă că acesta este un instrument de trasat linii și învață să-l țină „bine”. El mai descoperă și că trebuie să măzgălească pe foaie, și nu pe masă, că hârtia se găvrește și mina cariocii se strică dacă apeși prea tare, că trebuie să-i pui capacul la final, ca să nu se vsuce, că aceasta trebuie ținută în direcția corectă, altfel îți murdărește gura cu cerneală...

Dacă se spune că pofta vine mâncând, nu cumva dorința de a desena vine măzgălind?

### SFAT PENTRU PĂRINȚI

După publicarea cărții sale *Despre originea speciilor*, Charles Darwin a aruncat cea mai mare parte din cele 650 de pagini ale manuscrisului. Doar 45 de pagini au ajuns până la noi. Știi de ce? Majoritatea dintre ele sunt acoperite pe verso de măzgălituri și de desene realizate de unul sau mai mulți dintre cei zece copii ai săi. Aceștia puseseră mâna pe paginile în cauză ca rezervă de hârtie, iar Darwin le-a păstrat pentru a avea desenele copiilor săi. Faceți la fel ca Darwin, păstrați toate producțiile copilului dumneavoastră. Notați pe fiecare numele autorului și data realizării.

Deși dispune de mai multe creioane colorate, copilul de trei ani nu folosește decât o singură culoare, cea a cariocii pe care o ține în mână, și strâmbă de cele mai multe ori din nas când îi spuneți să o schimbe. Rugați-l frumos.